

СТАНОВИЩЕ

от

Проф. Коста Славов Костов д.м.

Директор Филиал на Тракийски университет в гр. Хасково

на дисертационен труд

„Приложение на стандарти по здравни грижи в извънболничната помощ“

на доц. Силвия Борисова Димитрова, д.м.

За присъждане на научна степен „Доктор на науките“

Област на висше образование: 7. Здравеопазване и спорт

Професионално направление: 7.4. Обществено здраве

Специалност: „Управление на здравните грижи “

Данни за процедурата

Със заповед на Ректора на МУ-Варна Р-109-238/17.05.2018г. съм определен за член на Научно жури, а със Заповед № 109-266/25.05.2018г. да изготвя становище във връзка със защита на дисертационен труд на тема „Приложение на стандарти по здравни грижи в извънболничната помощ“ от доц. Силвия Борисова Димитрова, д.м.

Биографични данни и кариерно развитие

Доц. Силвия Борисова Димитрова завършва Полувисш медицински институт - Шумен специалност „Медицинска сестра – детски профил“ през 1991г. Придобива ОКС „бакалавър“ по специалност „Социална педагогика“ (1999), ОКС „Магистър“ по специалност „Социални дейности“ със специализация „Социална администрация“ (2001) в Шуменски университет „Еп. Константин Преславски“. През 2010 година защитава образователна и научна степен „Доктор“ № 34694/27.12.2010г. по научна специалност 03.01.53 „Социална медицина и организация на здравеопазването и фармацията“, ВАК, София. През 2014г. придобива специалност „Първични здравни грижи“.

Професионалната ѝ дейност започва през 1991, година като медицинска сестра в Отделение „Новородени“ към ОРБ -Шумен-АД. Професионалното развитие свързано с академичното образование е с начало в Медицински колеж, като преподавател и ръководител специалност „Медицинска сестра“ от 1994г. до 2005г. в Медицински колеж гр. Шумен. От 2006 е назначена като преподавател в катедра „Здравни грижи“, Факултет по обществено здравеопазване на Медицински университет – Варна. Продължава академичното си развитие като заема длъжност „асистент“ (2005-2011), „главен асистент (2011-2013) и от 2013 година заема академична длъжност „Доцент“. От 2015г. доц. Силвия Борисова, д.м. е Ръководител на катедра „Здравни грижи“ в Медицински университет – Варна.

Член е на Българската асоциация на професионалистите по здравни грижи и Съюз на учените в България.

Описателна характеристика на дисертационния труд

Дисертационният труд, разработен от доц. Силвия Борисова Димитрова, д.м. е в обем от 254 страници, структуриран според стандартните изисквания, включващ:

Въведение, Литературен обзор – актуалност на проблема; Цел, задачи, материал и методология на проучването; Теориите в сестринството и възможности за промяна на настоящата практика; Прилагане на стандарти по здравни грижи в дейността на медицинската сестра; Законодателни инициативи за подобряване на професионалния, обществен и социален статус на сестринството; Възможности за регулиране на професионалните дейности, които медицинската сестра извършва самостоятелно, Изводи, предложения, препоръки и приноси. Илюстриран е богато с 48 фигури, 19 таблици и 3 приложения. Библиографската справка съдържа 275 литературни източника, от които 157 на кирилица и 118 на латиница.

Оценка на актуалността на темата

Темата на дисертационния труд е съвременна и дисертабилна. Сестринството трябва да се развива на научна основа и на емпирични данни от конкретни изследователски разработки на проблемите, свързани със сестринските грижи. Интегрирането на грижи в ежедневната практика на медицинската сестра, чрез прилагане на строг и последователен процес е проучване широко застъпено у нас и в други страни. Научно-обоснованата организация при предоставяне на грижи, насочва дейностите за пациента в правилна посока, осигурява приемственост в дейностите оказвани от медицинската сестра, като по този начин осигурява координация и възможност да се направи оценка на положените сестрински грижи. Развитие на сестринските грижи е актуална концепция, която поставя пред сестринството сериозни задачи, изпълнението на които позволява коренна промяна в организацията на сестринските дейности. Съвременните схващания на сестринството са насочени към укрепване статуса на медицинските сестри. Дейностите по здравни грижи са изключително важна част от лечението, рехабилитацията, профилактиката и промоцията на здраве. Тяхната нормативна регламентация е от съществено значение за прилагане на качествената грижа. Създаване на условия за осъществяване на дейностите по диагностика, профилактика, лечение и здравни грижи за пациента, в съответствие с изискванията на утвърдените от министъра на здравеопазването медицински стандарти и методичните указания, гарантиращи качествено медицинско обслужване.

Литературен обзор

Авторката прави аналитичен обзор на литературата, разглеждаща проблема „качествени сестрински грижи“. Задълбочено е представена същността и съвременното развитие на сестринството, добрата сестринска практика като гаранция за качествени здравни грижи и приложението на стандарти по здравни грижи.

Логично структурираният литературен обзор издава широките компетенции на докторантката в областта на разглеждания проблем. Той завършва с обобщение, което обосновава целта и задачите на дисертационния труд.

Методика:

Основната цел и задачите са конкретно формулирани и отразяват прецизно извършената от доц. Силвия Борисова изследователска работа. За постигане на целта и задачите са планирани и проведени анализи на:

- теориите в сестринството;
- нормативната уредба регулираща професионалните дейности, които медицинската сестра може да извършва по назначение или самостоятелно;
- сестринската практика в извънболничната помощ в България.

Проучени са информираност, нагласи и готовност на медицинските сестри в извънболничната помощ за изпълнение на стандарти по здравни грижи, както и на опит за регулиране на професионалните дейности на медицинската сестра в самостоятелна сестринска практика в Норвегия;

Приложен е SWOT анализ на здравните грижи в извънболничната помощ и тяхното значение в условията на съвременното здравеопазване. Авторката използва широк набор от методи, адекватни за постигане на целта. Структурата и съдържанието на разработеният инструментариум са подчинени на спецификата на набираната информация от съответната група респонденти. За обработка и анализ на информацията са използвани алтернативен анализ, с отчет на получената стойност за t при степен на свобода $k=n_1+n_2-2$ и уровень на значимост $p \leq 0,05$; корелационен анализ приложен за разкриване връзката между влияние на явления като възраст, трудов стаж при различните групи респонденти, потребност от сестринска уредба, необходимост от допълнителна информация на медицинските сестри и др., рез корелационен коефициент на Pearson и коефициент на рангова корелация на Spearman; непараметричен анализ използван при отчитане наличието на разпределения, различаващи се от нормалното, както и при извършване на статистически анализ на сложни комбинационни таблици използвани са критерии на съгласие на Pearson (χ^2 - хи-квадрат) за категорийни признаци. Приложеният параметричен анализ използва Independent Samples T-test за сравнение на средни стойности в две независими извадки. Чрез вариационния анализ са изчислени основните параметри на количествено измеримите признаци. При сравняване на средните величини е използван U критерия за нормално разпределение. Съществуващите различия бяха приемани за статистически значими и потвърждаващи алтернативната хипотеза H_1 при $P \geq 0,95$.

Резултати и обсъждане

Дисертационният труд представя резултати, логически оформени и структурирани в глава III, IV, V и глава VI. Глава трета представя анализ на теоретичните схващания в сестринството като основа за генериране на надграждащи познания и насоки в развитието на професията. Приложена е методика за теоретичен анализ на концепции, като за изследването са разработени критерии, посредством които се съпоставя съдържанието и резултатите от приложението на теоретичните схващания в практиката. Глава четвърта - анализ на организацията на сестринските дейности по утвърдени стандарти. Проучен е международен опит от Норвегия за регулиране на професионалните дейности на медицинската сестра в самостоятелна сестринска практика в Норвегия. В проучените страни сестринството е независима

професия с осъзнати роли и функции при предоставяне на грижи - независими, зависими и взаимозависими. Професионалните стандарти утвърдени в дейността на медицинската сестра на редица страни от Европа, спомагат да се приложат безопасни практики за пациента, да се делегират задачи на други медицински специалисти, да се регистрира, отчете и поеме отговорност за всяко предприето действие и оказана грижа на пациента. Анализ на нормативната уредба регулираща професионалните дейности, които медицинската сестра може да извършва по назначение или самостоятелно, както и прилагане на стандарт по грижи, съобразен с европейското законодателство и отговарящ на медицинските практики, базирани на доказателства е направен в Глава пета. Възможности за регулиране на професионалните дейности, които медицинската сестра извършва самостоятелно чрез направен SWOT анализ и представяне на разработен модел за стандарт по здравни грижи е направен в Глава шест.

Формулираните изводи, препоръки, предложения и приноси на дисертационния труд са направени на базата на собствените данни от научното проучване.

Дисертационния труд е написан на добър език, прецизен по отношение на терминологията.

Във връзка с дисертационния труд докторантката е представила единадесет пълнотекстови публикации в научни списания у нас.

Авторефератът достоверно възпроизвежда съдържанието на дисертационния труд.

Заклучение

Дисертационния труд на доц. Силвия Борисова Димитрова, д.м. е с висока научна и практическа стойност, която допринася за оптимизиране приложението на стандарт по здравни грижи за дейностите на медицинската сестра в извънболничната помощ.

Въз основа на цялостната оценка на предоставената ми документация считам, че доц. Силвия Борисова Димитрова д.м., покрива напълно изискванията на Закона за развитие на академични състав в Република България, Правилника за приложението му и Правилника за развитие на академичния състав в Медицински университет - Варна. Давам положителния си вот за присъждане на доц. Силвия Борисова Димитрова на научна степен „доктор на науките“ по специалност „Управление на здравните грижи“.

06.06.2018г.

Варна

Изготвил становището:.....

Проф. д-р Коста Костов, д.м.